

POSUDEK OPONENTA

K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Jméno diplomanta:	Aleš Patrman
Téma práce:	Zavinění v trestním právu
Rozsah práce:	75 stran (od úvodu po závěr, včetně) Celkem 177 500 znaků, tj. 99 normostran
Datum odevzdání práce:	9. 2. 2024
Vedoucí diplomové práce:	doc. JUDr. Bc. Vladimír Pelc, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.

Předložená diplomová práce studenta Aleše Patrmana se věnuje problematice zavinění v trestním právu, kterou lze považovat – jak sám diplomant úvodem zmiňuje – za poměrně složitou z hlediska teorie, a především pak praxe. Téma je to tradiční, nicméně s ohledem na skutečnost, že se jedná o obligatorní znak subjektivní stránky trestného činu, nepochybně nosné a významné. V tomto směru je dobré hned úvodem kvitovat, že diplomant práci zaměřil nejen na obecná (a v zásadě stále se opakující) pojednání o zavinění, ale věnoval se také problematice zavinění v kontextu trestní odpovědnosti právnických osob a v kontextu sportovní oblasti. Právě rozbor zavinění ve sportu výrazně práci obohacuje – oponent předesílá, že právě tuto pasáž považuje za nejzajímavější a nejpřínosnější část předložené práce, a to i díky četné judikatuře zmiňované v textu diplomantem.

Práce je rozdělena do celkem 7 kapitol ohraničených nečíslovaným úvodem a závěrem. První kapitola, velice obecná a teoretická, rozebírá problematiku trestného činu jako takového (např. jeho definici, pojetí, znaky apod.). Ve druhé už je pozornost zaměřena na odlišení pojmu zavinění a termínu vina (jedná se o kapitolu, která je pouze na jednu stranu, a tedy je otázkou, zda nebylo vhodné příslušnou část podřadit pod některou z kapitol). Následuje třetí pasáž práce věnovaná historickým aspektům, která je rozčleněna do čtyř vývojových etap. Ve vztahu k této části je nutné

ocenit práci diplomanta s množstvím historických pramenů, a to včetně skutečnosti, že nezapomíná na velikány trestněprávní nauky (i praxe) a na rozbor jejich pojetí a názorů – např. lze zmínit prof. Miříčku či prof. Solnaře. Čtvrtá a pátá kapitola práce už se věnuje zavinění jako takovému, a to principům odpovědnosti za zavinění, složkám zavinění, konstrukci skutkových podstat z hlediska zavinění, či poté (v kapitole páté) jednotlivým formám zavinění dle trestního zákoníku. Rozbor je proveden detailně, přehledně a s logickou návazností. Právě čtvrtá a pátá kapitola tvoří jádro textu. V šesté kapitole se diplomant zaměřuje na zavinění v rámci trestní odpovědnosti právnických osob, byť poměrně stručně a bez rozebírání detailů. Poslední sedmou kapitolou je již zmíněné zavinění ve sportu, kde je podán jeho teoretický základ, uvedeny jsou koncepce a modely v této oblasti, a stranou není ponechán ani judikatorní vývoj. Celkově zvolená systematika je pohledem oponenta logická, přehledná a pro čtenáře jasně srozumitelná. V tomto směru tedy oponent nemá výhrad.

Z hlediska obsahového je diplomová práce na dobré úrovni. Oponent neshledal zásadní věcné nedostatky, prováděný rozbor je dostatečně komplexní a autor se věnuje všem dílčím aspektům zvoleného tématu (např. včetně otázky lhotejnosti, vymezení obmyslu, rozlišení nepřímého úmyslu od vědomé nedbalosti apod.). V některých pasážích by nicméně bylo vhodné doplnění předkládaných informací. Např. na str. 35 u pasáže: *„I přesto existují ve vztahu k okolnostem podmiňujícím použití vyšší trestní sazby určité výjimky, u kterých se výslovně vyžaduje úmyslného zavinění. Případně je tato podmínka dovozena interpretací předmětného ustanovení a judikaturou.“*, by bylo podle oponenta žádoucí pro úplnost doplnit, že někdy také je z hlediska zavinění možné pouze to nedbalostní (např. u následku smrti v případě loupeže). Případně k popsáním situacím doplnit právě konkrétní příklady. Pozitivní hodnocení náleží kapitole sedmé, jak již výše uvedeno, kde je velice zajímavé například rozlišení teorie souhlasu poškozeného, teorie sportovního rizika, teorie nedostatku zavinění či teorie sportovního práva.

Diplomant na vícero místech také poukazuje na otázky v trestněprávní nauce sporné, u nichž zmiňuje vyskytující se názorové proudy. A právě v tomto kontextu je třeba uvést jeden ze shledaných nedostatků, a to prakticky úplnou absenci vlastních názorů a závěrů diplomanta, což je pro celkové vyznění práce škoda. Když už diplomant – poměrně výjimečně – vlastní názor v textu uvádí, poté již dále nespecifikuje argumenty, které ho k předmětným závěrům vedou, což by však v akademické stati zahrnuto vždy být mělo (viz např. názor diplomanta na str. 57 (druhý odstavec), na str. 66 (poslední řádek) či na str. 69 (taktéž druhý odstavec). Právě uvádění vlastních,

řádně podložených, námětů by práci posunulo výrazně dále. V některých částech práce lze zaznamenat opakování již řešených skutečností (např. na str. 34 a str. 35 u výkladu formulace „byť i z nedbalosti“ – na str. 34 navíc s překlepem).

Druhá výtko oponenta směřuje k formálním aspektům práce. Oponent je přesvědčen, že by textu přispěla důkladnější jazyková korektura. Přestože je text poměrně dobře čitelný a pro adresáty nepochybně srozumitelný, vyskytuje se v něm větší množství gramatických nesrovnalostí, překlepů, nedostatků ve formátování apod. Konkrétně lze uvést alespoň následující skutečnosti:

- ne zcela správné tvarování slov v delších větách a souvětích – např. druhá věta pátého odstavce na str. 1, věta na str. 4: „*Materiální protiprávnost znamená dosažení určité stupně nebezpečnosti obecně.*“, nebo věta na str. 8: „*Mimo toto bipartijní rozlišení, se kterým pracuje Trestní zákoník a který je užíván trestněprávní naukou dlouhodobě, můžeme v právní teorii vysledovat další směry.*“;
- chybné psaní čárek ve větách – např. na str. 5: „*V tomto ohledu pak klade stěžejní úlohu především na orgány činné v trestním řízení, aby případ detailně posoudily a následně vyvozený závěr, zda jde či nejde o trestný čin důkladně odůvodnily.*“; na str. 12: „*Jak ovšem poznamenává Solnař nejedná se o synonyma a měli bychom vždy důsledně rozlišovat užší pojem zavinění jakožto obligatorní znak subjektivní stránky skutkové podstaty trestného činu a širší pojem viny jakožto souhrnu podmínek trestní odpovědnosti.*“, na str. 42: „*V současném Trestním zákoníku nalezneme právní úpravu úmyslu v ustanovení § 15 jehož znění je následující: ...*“, nebo konečně hned čtyři věty v prvním odstavci na str. 66;
- překlepy – např. na str. 5: „*Musí se v prvé řadě jednat a případy společensky škodlivé.*“, či na str. 56: „*...nedisponuje vlastní vůl.*“;
- absentující slova ve větách – např. na str. 6: „*K této problematice tedy uzavřít, že i v současné chvíli došlo k zachování určitých materiálních východisek.*“;
- nepřesné (či ne zcela srozumitelné) formulace – např. třetí věta čtvrtého odstavce na str. 3;
- opakování slov – např. na str. 10 termín „*již*“ v poslední větě prvního samostatného odstavce, na str. 26 slovo „*skutečnosti*“ v předposlední větě, nebo na str. 32 spojka „*že*“ v nejdelším odstavci;
- nesrovnalosti u formátování – např. v poznámce pod čarou č. 63 či v poznámce pod čarou č. 254;

- další dílčí nesrovnalosti – např. chybějící čárka mezi odkazy na poznámky pod čarou (*str. 4*), přebývající tečka na str. 10 („...§ 39. odst. 5...“), nesrovnalosti u poznámek pod čarou (např. poznámka č. 44, poznámka č. 86, poznámka č. 238).

Poměrně obtížné je konečně i zhodnocení zdrojového aparátu, tj. pramenů, z nichž autor vychází. Prameny z české (či česko-slovenské) provenience jsou velmi bohaté, a to včetně shora uvedených historických děl. Respekt zasluhuje také dohledání a rozebrání judikatury v sedmé kapitole práce. Na stranu druhou však zcela absentují zdroje zahraniční, a to nejen ty knižní, ale i časopisecké či online prameny.

Oponent neshledal známky plagiátorství. Tomu ještě odpovídá i výsledek kontroly v systému Theses.cz (celková podobnost 13 %) a v systému Turnitin (celková podobnost 32 %). Pasáže, u nichž systémy vykazují shodu, se týkají především znění zákonů a judikatury.

Závěrem lze shrnout, že předložená diplomová práce je prací způsobilou k obhajobě, přičemž její celkové zhodnocení je z pohledu oponenta poměrně obtížné. V práci je na straně jedné obsaženo mnoho podnětných informací, bylo dohledáno vícero zdrojů a autor prezentuje různé vyskytující se názorové proudy, dále text obohacuje o spornou problematiku zavinění ve sportu a o rozbor judikatury. Na straně druhé celkovou úroveň sráží množství formálních nedostatků a současně textu nepřispívá ani ryze sporadické vyjadřování vlastních odborných názorů diplomantem. Patrná je také absence zahraničních pramenů. Z těchto důvodů oponent předběžně hodnotí práci stupněm velmi dobře či dobře, a to s příklonem ke stupni velmi dobře, prokáže-li diplomant v rámci ústní obhajoby schopnost předložit vlastní názor a tento řádně odůvodnit. Tomuto odpovídá i níže oponentem položená otázka k obhajobě.

Předložená diplomová práce splňuje po obsahové i formální stránce požadavky na ni kladené a je dostatečným podkladem pro konání ústní obhajoby.

Práci doporučuji k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Diplomant v sedmé kapitole rozebírá hned několik soudních rozhodnutí vztahujících se k zavinění ve sportu. Oponent by rád znal názor autora na prezentované závěry soudů, které se do značné míry odlišují (*například na argumentaci soudu v rozhodnutí 3 Tdo 1355/2006*).

Navržený klasifikační stupeň v případě úspěšné obhajoby:

Na základě předloženého písemného znění diplomové práce navrhuje oponent v případě úspěšné ústní obhajoby klasifikaci stupněm: **velmi dobře (2)** či dobře (3).

V Praze, dne 2. 3. 2024

Marek Dvořák
oponent